

**THE MAKERSPACE LIBRARIAN'S SOURCEBOOK
/ EDITED BY ELLYSSA KROSKI. LONDON: FACET
PUBLISHING, 2017. 388 STR. ISBN 9781783302291**

Mnogo je članaka i različitih internetskih stranica na kojima se mogu naći korisne informacije o *makerspaceu*, ali prednost svakako ima knjiga koja to sve sadrži na jednome mjestu.

Urednica knjige *The Makerspace Librarian's Sourcebook* Ellyssa Kroski nagrađivana je autorica i urednica koja svojim radovima uvelike pridonosi knjižničarskoj struci. Ovaj vodič za knjižničare objedinjuje savjete i ideje mnogobrojnih stručnjaka na tom području te jednostavno objašnjava kako implementirati *makerspace* u svoje programe i prostore. Neki od suradnika koji su svoje znanje i iskustvo opisali u ovoj knjizi jesu Tom Bruno, Cherie Bronkar, Kevin Delecki, Megan Egbert, Wendy Harrop, Rob Dumas...

Knjiga se sastoji od triju dijelova, a svaki dio podijeljen je u nekoliko poglavlja. Organizirana je kronološki: od ideje i pokretanja do održavanja i daljnjeg razvijanja *makerspacea* u knjižnici. Detaljne upute vode čitatelja kroz svakodnevne aktivnosti i projekte, a svako poglavlje sadrži i odgovarajuću literaturu i dodatne izvore koji pomažu u daljnjem informiranju.

U uvodu, Kroski opisuje knjigu kao vodič napisan posebno za knjižničare. Koristan je za početnike i za one već upućene u *makerspace*. Obraduje teme, alate i tehnologije važne za *makerspace* te sadrži upute, savjete, ali i gotove praktične projekte lako izvedive u svakoj knjižnici. Iako je *makerspace* namijenjen ljudima koji zamišljaju, dizajniraju i stvaraju, potiče se sudjelovanje svih zainteresiranih osiguravanjem kvalitetnih edukatora. Cilj je prije svega stvaranje i suradnja, a ne tehnologija sama po sebi.

Prvi dio, *Creating the library makerspace*, u četirima poglavljima objašnjava što je *makerspace*, kako se on razlikuje od knjižnice do knjižnice (knjiga pokriva javne, akademske i K-12 knjižnice, koje obuhvaćaju učenike do 12-og razreda, tj. do kraja srednjoškolskog obrazovanja) te kako pokrenuti *makerspace* od nule. *Makerspace* se obično definira kao mjesto zajedničkog učenja i stvaranja; ljudi rade na projektima koji ih zanimaju i izrađuju stvari. Unatoč popularnosti *makerspacea*, u K-12 knjižnicama nije previše zastupljen, kao ni u javnim akademskim knjižnicama. Problem s kojim se knjižnice suočavaju jest kako pokrenuti, implementirati, ali i zadržati *makerspace* uz postojeće programe koji se usredotočuju

na osiguravanje pristupa znanju, a ne stvaranju istoga. Stoga su prikazane sve prednosti koje *makerspace* kultura pruža unutar knjižnice: vodi prema drugačijem načinu razmišljanja i učenja, tj. stvaranja, potiče na istraživanje i razvoj kreativnih ideja i rješenja.

Detaljno je objašnjeno strateško planiranje za pokretanje *makerspacea* unutar knjižnice: preporuka opreme za različite financijske mogućnosti (od osnovnih start paketa za knjižnice s nižim budžetom do profesionalnih alata). Projekte je također moguće financirati donacijama ili poticati sudionike na donošenje vlastitih materijala i alata. Naglasak je stavljen na važnost komunikacije s korisnicima prostora kako bi se utvrdilo koji su alati i programi korisniji i prikladniji za određeni prostor. Posljednje poglavlje govori o važnosti obuke i nadzora kako bi se smanjio broj mogućih ozljeda.

Drugi i najopširniji dio, *Makerspace materials, tools and technologies*, u 11 poglavlja pruža uvid u osnovne tehnologije i alate koji se najčešće koriste za stvaranje *makerspacea*. Prikazana su njihova svojstva, funkcije, način upotrebe te predloženi načini i ideje kako se mogu implementirati u knjižnici. Naprimjer, od projekata koji uključuju popularnu Minecraft igricu do pisanja kodova ili stvaranja glazbe.

Sljedeći su alati opisani u ovoj knjizi: 3D printeri, Lego kocke, dronovi, robotika, Arduino, Raspberry Pi, Google Cardboard, hakerski prostori, prijenosna elektronika: LilyPad, Adafruit, CNC, circuitry projects: littleBits, Makey Makey, Chibitronics (Slični alati dostupni su i u Hrvatskoj: Micro:bit, BBC micro:bit, Boson, Micro:Maqueen, AQ:bit).

Treći dio, *Looking ahead*, u trima poglavljima prikazuje kako svoj *makerspace* učiniti pokretnim, kako ga održavati nakon što su početna uložena sredstva potrošena te budućnost *makerspacea* u knjižnicama.

The Makerspace Librarian's Sourcebook informativna je, zanimljiva i vrlo korisna knjiga bilo za početnike ili već iskusne knjižničare, ali ne isključivo samo za njih, u polju *makerspacea*. Jasno organizirana poglavlja s mnogo korisnih izvora i savjeta pomažu u stvaranju i implementiranju *makerspacea* te različitim pristupima i preporukama pomažu upravljati i održati *makerspace*.

Ana Bakarić

ana.bakaric@kgz.hr

Knjižnica Jelkovec – Knjižnice grada Zagreba